

Vår saksbehandler

Vår dato
2007-08-20
Deres dato
2007-05-11Vår referanse
023.1
Deres referanse
200601327-/-CGUFornyings- og administrasjonsdepartementet
postmottak@fad.dep.no**Høringsuttalelse til dokument om referanse katalog over anbefalte og obligatoriske IKT standarder for offentlig virksomhet**

Standard Norge antar at hensikten med høringen først og fremst er å få oversikt over kostnader og nødvendige administrative tiltak knyttet til innføringen av slike standarder. Standard Norge ser seg ikke som en del av den primære målgruppen for høringen, men vi ønsker likevel å gi synspunkter til høringsdokumentet.

Generelt om standarder

Standard Norge mener det er viktig at det settes opp krav til IKT-standarder som vil bli benyttet i offentlig sektor. Det foreliggende første forslag til referanse katalog har en god struktur, men kan etter vårt syn forbedres på flere punkter.

Om katalogen skal benyttes av innkjøpere og brukere i offentlig sektor er det viktig at det er minst mulig uklarehet i hva som ligger i begrepet "standard". Standard Norge mener det bør sondres mellom anerkjente nasjonale, regionale og internasjonale standarder som henholdsvis Norsk Standard (NS), Europeisk Standard (EN) og ISO standard, og ulike arter av spesifikasjoner som en ønsker å vise til. Referansene må være i overensstemmelse med den versjonen av slike spesifikasjoner en ønsker at skal benyttes.

Som hovedregel bør en så langt som mulig vise til Norsk Standard som også omfatter EN (NS-EN), eller Internasjonal standard. Det er et poeng at Standard Norge på linje med alle de andre europeiske lands medlemsorganisasjoner i de europeiske standardiseringsorganisasjonene CEN og CENELEC, er forpliktet til å fastsette alle EN som nasjonal standard. Konsekvensen av dette er at samme europeiske standard gjelder i alle EØS land, noe som også har betydning for økonomisk samhandling i dette fellesskapet. Likeledes fastsettes ISO standarder etter behov også som Norsk Standard (NS-ISO)

I de tilfellene hvor FAD ser at en spesifisering kan ha betydning som obligatorisk og/eller anbefalt for bruk i offentlig sektor burde en vurdere å få denne fremmet som Norsk Standard, europeisk standard eller internasjonal standard. En vesentlig fordel med en slik fastsettelsesprosedyre er at alle parter kan delta i utformingen av endelig og lett tilgjengelig tekst, som er underlagt et fastlagt oppdateringsregime. Oppdatering og vedlikehold av standarder er en betydelig oppgave.

Kommentarer til forslagene til obligatoriske standarder

Det kan være uheldig at tegnsett og dokumentformater er det første området som konkretiseres. Mandatet for rådet er vidt, men det er minst like viktig at en dekker de vesentligste samhandlingsbarrierene, gjerne på semantisk nivå, før en behandler dokumentformater. Videre er det svært viktig å ha med standarder både knyttet til IKT sikkerhet og til sikker personidentifikasjon.

Tegnsettkoding er viktig og Standard Norge ser kravet om obligatorisk innføring som et betydelig, men vanskelig løft.

Standard Norge tror forslaget om dokumentformater som PDF og ODF (ISO/IEC 26300), kan representere en utfordring for offentlig sektor. Samtidig med høringen er det en avstemning om hvorvidt ECMA standard 376 (Open office XML) skal godkjennes som ISO/IEC 29500. Diskusjonene om nødvendigheten av å ha to standarder, samtidig, m.a.o. ODF og OOXML har gått for seg i flere faglige fora i noen tid. Arbeidet med felles forvaltningsstandarder er så viktig at departementet burde vurdert om en skulle hatt dokumentstandarder ute på høring i parallell.

For dokument publisering på web gir både PDF (ISO 19005) og formater i HTML og XHTML enkel tilgang. ODF er i dag ingen de facto standard og like enkel for tilgjengeliggjøring som PDF er i dag. Offentlig sektor framstiller, lagrer, bearbeider dokumenter i også andre formater. Noen ganger kan disse valgene bidra til at dokumenter ikke gjøres tilgjengelig for flest mulig. F.eks vil vanlig lagring i PDF kunne være et problem for de som trenger lydfile. Vi mener derfor at FAD bør forholde seg til krav til universell utforming når en fremmer forslag om dokumentformater.

Standard Norge mener at mange av arbeidene som pågår internasjonalt er interessante og vi vil oppfordre departementet til å følge tett med på slikt arbeid. Eksempler her er de internasjonale standardiseringskomitéene ISO/IEC JTC 1 SC34, som er komiteen både for ISO 26300 og ISO 29500, og ISO TC 171, som er komiteen for dokumentformater, som PDF. På grunn av manglende interesse og ressurser er det i dag ikke norsk deltakelse i de komiteene som utarbeider standarder som gjøres obligatoriske. Derved stilles både høringsinstanser og enda viktigere offentlig sektor som standardbruker, i en posisjon hvor en ikke får full innsikt i de valgene som gjøres for å tilpasse dokumentforslag til en standard.

Valgene vil da skje ut fra hva andre faglige miljø synes uten vekt på særegne forhold i Norge. Etter vår oppfatning er det ikke sikkert at det som passer hos andre nødvendigvis skal være rett hos oss. Hvis departementet mener at løsninger valgt i Danmark og England er et hovedpoeng er det vel neppe nødvendig å spørre om andre instansers syn på standardforslagene.

Standardiseringen kan bidra med tilgang på standarder og tilgang til informasjon om status for standardene som er listet. Samtidig er det viktig at alle som vil bruke standarder sørger for egenkompetanse på innholdet i standardene. Dette oppnås best gjennom aktiv ved deltakelse.

Listen, eller katalogen, er ambisiøs. Likevel er den ikke uttømmende. Standard Norge mener at en burde sørget for enda bedre referering i forhold til versjon og i forhold til NS-, CEN- eller ISO-status om slik finnes. Referansekatalogen angir en rekke tekniske IKT- standarder som er utviklet av utenlandske eller internasjonale konsortia og foreninger selv om disse standardene er eller vil bli utgitt som ISO-standarder, for eksempel HTML standarden som er utarbeidet av W3C og som har ISO betegnelsen ISO 15445. For å sikre gjenkjennelse og for å være sikre på at det er til enhver tid oppdaterte versjoner av standardene som angis, bør en så langt som mulig legge inn de tilgjengelige ISO utgavene av disse standardene.

Som den langt største standardiseringsorganisasjon i Norge og med solid forankring i europeisk og internasjonal standardisering ønsker Standard Norge et fortsatt samarbeid med Fornyings- og administrasjonsdepartementet om utviklingen av referansekatalogen over IKT standarder for offentlig virksomheter. Videre er vi som det fremgår av uttalelse fra vårt datterselskap Pronorm AS innstilt på å bidra til en god tilgjengeliggjøring av de standardene referansekatalogen skal ha.

Med hilsen
for Standard Norge

Ivar Jachwitz
ija@standard.no